

Inhoud

Voorwoord	v
Deel I. Voorstelling en opdracht	1
Hoofdstuk 1. De brc Onrechtmatige Bedingen: opdracht, samenstelling en werking <i>Paul Cambie en Béatrice Ponet</i>	3
I. Wat is de brc Onrechtmatige Bedingen en welke taak heeft dit orgaan?	3
A. Een publiek adviesorgaan	3
B. Bevoegdheid van de brc Onrechtmatige Bedingen: advies over de wetgeving inzake onrechtmatige bedingen – niet enkel b2c meer, maar nu ook b2b	4
II. Op basis van welke wetgeving treedt de brc op?	5
III. Hoe is de brc Onrechtmatige Bedingen samengesteld?	5
IV. Wie kan deze commissie vatten? Aan wie zijn de adviezen gericht?	6
V. Wat indien bepaalde ondernemingen weigeren hun contractvoorwaarden over te maken?	8
VI. Wat is de waarde van haar adviezen?	10
VII. Waar kan ik de adviezen van deze commissie vinden?	11
VIII. Besluit	12
Hoofdstuk 2. Wat is het belang van de brc Onrechtmatige Bedingen voor de magistraten? <i>Bernard Schretter en Frederic Blockx</i>	13
I. Inleiding	13
II. In b2c-verhoudingen	13
A. Onrechtmatige bedingen in de praktijk	13
B. Verscheidenheid in de rechtspraak	14
C. De hervormingen op wetgevend vlak	17
D. Bijdrage van de brc Onrechtmatige Bedingen	19
III. In b2b-verhoudingen	21
IV. Besluit	23

Hoofdstuk 3. De regeling inzake onrechtmatige bedingen van het Wetboek van Economisch Recht eenvoudig uitgelegd aan de hand van FAQ's <i>Coördinatie: Régine Feltkamp</i>	25
I. Vindplaats	
1. Waar kunnen de regels inzake onrechtmatige bedingen gevonden worden? – <i>Régine Feltkamp</i>	27
2. Bestaan er specifieke regels inzake onrechtmatige bedingen voor bepaalde sectoren? – <i>Paul Cambie en Régine Feltkamp</i>	29
II. Toepassingsgebied <i>ratione materiae</i>	
3. Op welke bedingen zijn de regels van het WER inzake onrechtmatige bedingen van toepassing? – <i>Ralph De Wit en Steve De Cauwer</i>	31
4. Vallen reglementaire verhoudingen onder de bepalingen van Boek VI WER inzake onrechtmatige bedingen? – <i>Ralph De Wit en Steve De Cauwer</i>	34
5. Geldt de regeling inzake onrechtmatige bedingen ook voor niet-aanvaarde bedingen? – <i>Caroline Cauffman</i>	36
6. Gelden de regels inzake onrechtmatige bedingen voor bedingen die onderhandeld werden? – <i>Caroline Cauffman</i>	38
III. Toepassingsgebied <i>ratione personae</i>	
7. Wie moet de regels inzake onrechtmatige bedingen naleven? – <i>Antoine Vandenbulke</i>	39
8. Moeten overheidsbedrijven de regels inzake onrechtmatige bedingen naleven? – <i>Antoine Vandenbulke</i>	40
9. Vallen beoefenaars van vrije beroepen onder de regeling inzake onrechtmatige bedingen? – <i>Béatrice Ponet</i>	42
10. Wie kan de bescherming van het verbod op onrechtmatige bedingen inroepen? – <i>Thomas Derval</i>	44
IV. Beoordeling van het onrechtmatig karakter	
11. Wanneer is een beding onrechtmatig? – <i>Sofie De Pourcq</i>	45
12. Bestaan er lijsten van verboden onrechtmatige bedingen? Hoe worden bedingen in het licht van deze lijsten beoordeeld? – <i>Sofie De Pourcq</i>	47
13. Wie beoordeelt of een beding onrechtmatig is? – <i>Dodo Chochitaichvili</i>	49
14. Hoe gebeurt de beoordeling of een beding onrechtmatig is? – <i>Dodo Chochitaichvili</i>	50
15. Kan de gelijkwaardigheid van de wederzijdse prestaties worden beoordeeld op grond van de regels inzake onrechtmatige bedingen? – <i>Thomas Derval</i>	53
16. Hoe wordt rekening gehouden met de dubbele vereiste inzake duidelijke en begrijpelijke bedingen bij de beoordeling van onrechtmatige bedingen? – <i>Hervé Jacquemin en Régine Feltkamp</i>	54
17. Wordt een contractuele clause als onrechtmatig beschouwd wanneer die niet duidelijk en begrijpelijk is geformuleerd – <i>Hervé Jacquemin</i>	57

V.	Gevolg van de kwalificatie van een beding als onrechtmatig	
18.	Wat is het gevolg als een beding in een overeenkomst als onrechtmatig wordt gekwalificeerd? – <i>Dodo Chochitaichvili</i>	59
19.	Kan de rechter een onrechtmatig beding aanpassen of vervangen? – <i>Paul Cambie</i>	61
Deel II. Relevante wetgeving		63
Hoofdstuk 1.	Wetgeving overeenkomsten gesloten tussen ondernemingen en consumenten (b2c).....	65
Hoofdstuk 2.	Wetgeving onrechtmatige bedingen in overeenkomsten gesloten tussen ondernemingen (b2b).....	70
Hoofdstuk 3.	Onrechtmatige bedingen in het Burgerlijk Wetboek.....	74
Hoofdstuk 4.	Uitvoeringsbesluiten: specifieke sectoriële KB's.....	74
Deel III. Voorbeelden van adviezen van de brc Onrechtmatige Bedingen		77
A. Twee voorbeelden van adviezen bij overeenkomsten tussen ondernemingen en consumenten (b2c)		79
VOORBEELD 1 – COB 38 – ADVIES OVER DE ALGEMENE VOORWAARDEN VAN SOCIALE NETWERKSITES (16 december 2015)		81
	Inleiding.....	82
Hoofdstuk 1.	Toepasselijkheid Belgische dwingende regels inzake onrechtmatige bedingen op de relatie tussen sociale netwerksites en Belgische consumenten.....	84
Hoofdstuk 2.	Verhouding tussen de privacyregelgeving en de regelgeving inzake onrechtmatige bedingen.....	88
Hoofdstuk 3.	Onderzoek van de gebruiksvoorwaarden.....	95
	Aanbevelingen met betrekking tot de algemene voorwaarden van sociale netwerksites.....	123
VOORBEELD 2 – BRC OB 44 – ADVIES OVER DE ALGEMENE VOORWAARDEN VAN DE MODELVEREENKOMST DIENSTVERLENING ADVOCaat VAN DE ORDE VAN FRANSTALIGE EN DUITSTALIGE BALIES (25 maart 2019)		129
	Inleiding.....	129
Hoofdstuk 1.	Recente wettelijke aanpassingen inzake marktpraktijken en consumentenbescherming voor de beoefenaars van een vrij beroep.....	130
Hoofdstuk 2.	Algemene opmerkingen.....	136
Hoofdstuk 3.	Analyse van de voorgelegde modelvoorwaarden.....	140

B. Twee voorbeelden van adviezen bij overeenkomsten tussen ondernemingen onderling (b2b) 159

VOORBEELD 1 – BRC OB 47 – ADVIES INZAKE DE AFNAMEVERPLICHTINGEN IN OVEREENKOMSTEN TUSSEN BROUWERIJEN-DRANKENHANDELAARS EN DE HORECA (29 juli 2021) 161

1. Beperkingen in de adviesbevoegdheid van de brc Onrechtmatige Bedingen op basis van de bepalingen in overeenkomsten gesloten tussen ondernemingen 162
2. Bevoegdheid brc Onrechtmatige Bedingen: enkel beoordeling van bedingen in het globale contractuele kader, geen beoordeling van het uitoefenen van contractuele rechten en bedingen, noch beoordeling van de notie “overmacht” op zichzelf 163
3. Relevante bepalingen omtrent overmacht en afnameverplichtingen in de Gedragscode 164
4. Analyse van de overgemaakte contracten 166

VOORBEELD 2 – BRC OB 50 – ADVIES OVER BEDINGEN INZAKE DUUR EN OPZEG IN OVEREENKOMSTEN INZAKE HET GEBRUIK VAN BETAALTERMINALS (2 maart 2023) 173

Inleiding 173

Analyse van de aangetroffen clauses inzake duur, stilzwijgende verlenging, en opzegmogelijkheden 175

- I. Transparantievereiste: taal en formele transparantie 175
- II. Initiële duur 178
- III. Stilzwijgende verlenging 182
- IV. Opzeg 184

Besluit 186

- I. Transparantievereiste 186
- II. Initiële duur 187
- III. Stilzwijgende verlenging 188
- IV. Opzeg 188

C. Volledige lijst met adviezen (b2b en b2c) 191